

Sygn. akt XI W 11515/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant Anna Urbańska

przy udziale oskarżyciela K. P.

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy P. C.

syna A. i E.

urodzonego w dniu (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 23 czerwca 2014r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...) wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył w/ w pojazd do kierowania w dniu 30.05.2014r. o godzinie 12:52 na al. (...) w W.,

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw

orzeka

I obwinionego P. C. uznaje za winnego tego, że w dniu 23 czerwca 2014 roku w W. wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej (...). W. Oddziału (...) przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 30 maja 2014 roku o godzinie 12:52 w W. na ulicy (...) stanowiący jego własność pojazd marki A. nr rej. (...), co stanowi wykroczenie z art. 96§3 kw i za to na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 96§1 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych;

II na podstawie art. 118 §1 kpw, 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i 627 kpk zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów sądowych, w tym 50 (pięćdziesiąt) złotych z tytułu opłaty.

Sygn. akt XI W 11515/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności faktycznych ujawnionych w toku rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30.05.2014 r. o godz. 12:52 przy Al. (...) w W. urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości MultaRadar wykonało fotografię pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 39 km/h. W związku z popełnieniem wyżej opisanego czynu, Straż Miejska (...) W. podjęła czynności wyjaśniające, aby ustalić tożsamość sprawcy. W dn. 02.06.2014 r. na podstawie zasobów bazy Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem pojazdu jest P. C.. Właścicielowi zostało wysłane za pośrednictwem poczty wezwanie wraz z formularzami

oświadczeń do wyrażenia zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia do wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem. Poczta ta, wysłana na adres ul. (...), W.-W. została odebrana osobiście przez adresata w dn. 11.06.2014 r. P. C. nadesłał w dn. 23 czerwca 2014 r. (data stempla pocztowego) pismo do Straży Miejskiej (...) W. Oddziału (...) dokument zatytułowany (...), w którym odmówił wskazania osoby, która dopuściła się popełnienia wykroczenia. Swoje stanowisko motywował wielością osób, którym użycza pojazd w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, ponadto wskazał, iż nie wie, kto dysponował pojazdem i w związku z tym obawia się odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa fałszywego oskarżenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: notatkę urzędową (k. 1-3), wezwanie (k. 4), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 5), pismo (k. 6-7).

Obwiniony wezwany osobiście na rozprawę nie stawił się na niej bez usprawiedliwienia, w związku z czym Sąd na zasadzie art. 377 § 3 kpk w zw. z art. 81 § 1 kpw prowadził postępowanie bez udziału obwinionego

Stanowisko obwinionego wynikało ze złożonego przez niego wniosku o umorzenie postępowania sądowego (k. 50-51). Obwiniony podnosił w nim, iż wniosek o ukaranie został sporządzony bez dostatecznych dowodów jego winy oraz na podstawie „uproszczeń łamiących konstytucyjne zasady prawne” (k. 50). Obwiniony podważał uprawnienie Straży Miejskiej do występowania w roli oskarżyciela publicznego w niniejszej sprawie. Wskazywał, iż udzielając odpowiedzi na zadane we wniosku skierowanym do niego pytanie może narazić się na odpowiedzialność karną za ewentualne fałszywe oskarżenie osoby niewinnej. Podnosił, że z uwagi na upływ czasu pomiędzy zaistnieniem zdarzenia drogowego a wezwaniem go do wskazania kierowcy pojazdu w chwili popełnienia wykroczenia drogowego nie może on ponosić winy w zakresie niewiedzy co do osoby kierującego. Obwiniony podnosił we wniosku także to, że w dniu 23 czerwca 2014 r. nie składał wyjaśnień w siedzibie Straży Miejskiej przy ul. (...) w W.. P. C. powoływał się również na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dn. 12.03.2014 r., w którym Trybunał miał orzec, iż brak jest podstaw do stosowania tzw. wezwań alternatywnych.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał, iż dokumenty ujawnione na rozprawie bez odczytywania ich treści w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci notatki urzędowej (k. 1-3), wezwania (k. 4), zwrotnego potwierdzenia odbioru (k. 5), pisma (k. 6-7), są dowodami wiarygodnymi. Wskazane wyżej dokumenty zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby, nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron a ich treść nie budzi wątpliwości.

Wniosek obwinionego o umorzenie postępowania sądowego nie zasługiwał na uwzględnienie. Obwiniony zarzucał w nim naruszenie art. 54 ust. 1 oraz art. 99 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia twierdząc, iż nieważne jest postępowanie mandatowe, gdyż wszczęto je w drodze wystosowania do niego wezwania alternatywnego ABCD. Wniósł przy tym z ostrożności procesowej o uniewinnienie. Należy zaznaczyć, że umorzenie postępowania może nastąpić jedynie w przypadku wystąpienia jednej (lub kilku) z negatywnych przesłanek procesowych, których katalog zawiera art. 5 § 1 kpw. Sąd nie stwierdził wystąpienia żadnej z tych przesłanek. W szczególności zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia, iż czyn w ogóle nie został popełniony, a także że brak jest danych mogących świadczyć o jego popełnieniu. Ponadto Sąd nie dopatrył się, aby zachowanie obwinionego nie nosiło znamion wykroczenia określonego w art. 96 § 3 kw, ani zachodziła okoliczność kontratypowa (wyłączająca bezprawność działania obwinionego Stwierdzić należy, iż zgodnie ze stanowiskiem określonym w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r. (sygn. akt I KZP 16/14), zapadłej w składzie 7 sędziów i wpisanej do księgi zasad prawnych, na podstawie przepisu art. 17 § 3 kpw, w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, straży gminnej przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż wniosek o ukaranie przeciwko P. C. w dniu jego wniesienia spełniał wszystkie wymogi formalne opisane w art. 57 § 2 i 3 kpw oraz nie zachodziła negatywna przesłanka procesowa opisana w art. 5

§1 pkt. 9 kpw – brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Zmiany w przepisach prawa o ruchu drogowym, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku, odbierające straży miejskiej i gminnej uprawnienie do wykonywania kontroli ruchu drogowego w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy pomocy urządzeń rejestrujących mają charakter zmian proceduralnych (Dz.U. 2015.1335) co oznacza, że Straż Miejska nadal posiada uprawnienie do występowania jako oskarżyciel publiczny w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Zdaniem Sądu utrata uprawnień do używania fotoradarów mobilnych i stacjonarnych od dnia 1 stycznia 2016 roku nie jest równoznaczna z odebraniem uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach, które wszczęto wówczas, kiedy Straż do takiego działania miała prawo. Gdyby ustawodawca zamierzał pozbawić straże gminne uprawnień oskarżyciela publicznego, to logika nakazuje przyjąć, że przekazałby je innemu organowi- na przykład Policji, nie pozostawiając całej ogromnej grupy sprawców wykroczeń drogowych bezkarnymi.

Sąd nie stwierdził ponadto wystąpienia innych okoliczności wyłączających z mocy ustawy orzekanie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, takich jak umorzenie postępowania w związku z amnestią lub abolicją. W związku z powyższym w pełni zasadne było nieuwzględnienie wniosku obwinionego o umorzenie postępowania w oparciu o art. 5 § 1 pkt 1, 2, 9 i 10 kpw a contrario.

Zasygnalizowania wymaga, iż wnioski o umorzenie postępowania zbudowany jest w oparciu o bardzo niejasną i nielogiczną argumentację. Obwiniony powołuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dn. 12 marca 2014 r., w którym to orzeczeniu Trybunał stwierdza zgodność przepisu art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń z zasadą demokratycznego państwa prawnego zawartą w art. 2 Konstytucji RP oraz brak niezgodności z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP (zasada odpowiedzialności karnej). Argumentacja zawarta we wniosku oparta jest na wyrwanych z kontekstu fragmentach uzasadnienia wyroku TK, służących zwróceniu uwagi na problemy związane z interpretacją przepisu art. 96 § 3 kw, nie zaś na zasadniczych wynikających z orzeczenia tezach. W związku z tym sprzecznym z zasadami logiki jest powoływanie przedmiotowego wyroku jako podstawy zastosowania przepisu art. 190 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 5 § 1 pkt 10 kpw jako przesłanki umorzenia postępowania. Nie można też zgodzić się z tezą obwinionego, jakoby organ prowadzący czynności wyjaśniające wysyłając do obwinionego tzw. wezwanie alternatywne nie wypełnił obowiązku prowadzenia czynności wyjaśniających. Jakkolwiek charakter wezwań alternatywnych i ich forma jest przedmiotem dyskusji organów państwa stosujących przepisy prawa, to jednak stwierdzenie, iż w ten sposób naruszany jest obowiązek przewidziany w art. 54 § 1 kpw byłoby znacznym uproszczeniem. Wbrew twierdzeniu obwinionego, także i próba ustalenia tożsamości użytkownika pojazdu w oparciu o wiedzę właściciela pojazdu stanowi czynność mającą na celu zebranie danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie za czyn (najczęściej wykroczenie drogowe) i jest – w obecnym stanie prawnym, przy braku stwierdzenia działania organu bez podstawy prawnej – przeprowadzana przez uprawniony do tego organ, stanowić zatem będzie czynność wyjaśniającą w rozumieniu art. 54 § 1 kpw. Obwiniony w czasie, gdy Straż Miejska zwracała się do niego o wskazanie, komu powierzył pojazd do używania lub kierowania występował jako właściciel pojazdu, na którym ciąży obowiązek opisane w art. 78 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym, a nie świadek. Wskazując osobę, której powierzył pojazd obwiniony informowałby organ prowadzący jedynie o okoliczności faktycznej w postaci informacji, komu powierzył pojazd, natomiast to organ prowadzący postępowanie ustalałby, czy wskazana przez obwinionego osoba popełniła wykroczenie. Zatem nawet wskazując inną osobę niż ta, która popełniła wykroczenie, a której obwiniony powierzył pojazd do używania lub kierowania obwiniony w żadnym wypadku nie popełniłby przestępstwa fałszywego oskarżenia.

Konkludując powyższe rozważania Sąd pragnie zaznaczyć, iż podobne wnioski o umorzenie postępowania, oparte na tożsamych podstawach są w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 kw rozpatrywane przez Sąd bardzo często, co nasuwa wątpliwości co do ich samodzielnego redagowania przez wnoszących. Stosowanie przez obwinionych o wykroczenie z art. 96 § 3 kw błędnie skonstruowanego wzoru, zazwyczaj nieuwzględniającego realiów konkretnej sprawy, a powołującego niewłaściwe zarzuty co do prowadzonego postępowania, należy jednoznacznie ocenić jako wpływające negatywnie na świadomość i kulturę prawną społeczeństwa.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń popełnia ten, kto nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popęlnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny.

W świetle przedstawionych okoliczności faktycznych nie ulega wątpliwości, iż P. C. w czasie, kiedy był świadomy wezwania go przez Straż Miejską (...) W. do wskazania, komu powierzył do kierowania pojazd – to jest także wówczas, gdy wysyłał w dn. 23 czerwca 2014 roku pismo załączone do akt sprawy – wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, tj. Straży Miejskiej (...) W. Oddziału (...) mieszczącego się przy ul. (...) w W., komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 30 maja 2014 roku o godz. 12:52 przy Al. (...) w W. stanowiący jego własność pojazd marki A. o nr. rej. (...). Obwiniony był obowiązany do wskazania, komu powierzył pojazd na podstawie art. 78 Prawa o ruchu drogowym i na tym etapie postępowania nie występował w żadnej roli procesowej, nie przysługiwało mu prawo odmowy wyjaśnień, odmowy zeznań ani odmowy odpowiedzi na pytania. Wezwanie do wskazania użytkownika pojazdu otrzymał 11 czerwca 2014 roku, a więc 12 dni po zarejestrowaniu wykroczenia popełnionego przez kierowcę jego pojazdu. Zdaniem Sądu czas ten jest tak krótki, że obwiniony mógł pamiętać, bądź z łatwością ustalić, komu powierzył pojazd.

Wskazać należy, że miejscem popełnienia wykroczenia z art. 96 § 3 kw jest miejsce wystąpienia skutku wykroczenia (art. 4 § 2 kw). Skutkiem niewskazania osoby kierującej pojazdem jest brak odpowiedniej informacji, której żąda uprawniony organ. Opisany skutek wykroczenia z art. 96 § 3 nastąpił zatem w siedzibie Oddziału (...) Straży Miejskiej (...) W. to jest przy ul. (...) w W..

Dodać ponadto należy, iż obwiniony wypełnił także ustawowe znamię winy, rozumiane jako możliwość przypisania mu popełnienia wykroczenia. Brak jest negatywnych przesłanek, których zaistnienie wykluczałoby możliwość przypisania P. C. winy, takich jak na przykład niemożliwość rozpoznania znaczenia swojego czynu lub pokierowania swoim postępowaniem wskutek choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych.

Art. 1 § 1 kw stanowi, iż odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, iż przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionego godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, jest zatem niezbędnym uregulowaniem, mającym na celu wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, niejednokrotnie informacja pochodząca od właściciela bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie. Waga naruszonego obowiązku była zatem wymierna. Wobec powyższego bez wątpienia należy stwierdzić, iż czyn obwinionego był społecznie szkodliwy.

W sytuacji gdy w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, popełniony przez sprawcę czyn wypełnia znamiona określone w stosownym przepisie ustawy, przy czym jednocześnie istnieje możliwość określenia społecznej szkodliwości tego czynu i przypisanie jego popełnienia działającemu świadomie sprawcy, należy stwierdzić, iż zachodzą wszystkie przesłanki odpowiedzialności za wykroczenie. P. C. ponosi wobec powyższego odpowiedzialność za popełnienie wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw.

Sąd wymierzając karę za popełnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 500 złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości i nie przekracza stopnia winy obwinionego. Określając wysokość grzywny na kwotę 500 złotych Sąd miał na uwadze w szczególności względy prewencji indywidualnej. Kara, aby uświadomiła obwinionemu nieopłacalność popełniania wykroczeń musi być dolegliwa. W ocenie Sądu zastosowana sankcja, spełni także swoje cele w zakresie prewencji generalnej.

Z uwagi na treść art. 118 § 1 kpw, art. 118 § 3 kpw oraz art. 626 kpk i art. 627 kpk w zw.
z art. 119 kpw Sąd obciążył obwinionego kosztami postępowania. Na podstawie art. 118 § 1 kpw, art. 627 kpk w zw.
z art. 119 kpw Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 50 złotych, ustaloną na
podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst
jednolity Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz koszty postępowania, tj. zryczałtowane wydatki postępowania w
kwocie 100 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia
10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za
wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., nr 118, poz. 1269 ze zm.).